

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

*Ζητήματα στεγαστικής αποκατάστασης παλινοστούντων ομογενών από
την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ.*

<i>Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη:</i>	<i>Ανδρέας Τάκης</i>
<i>Χειριστές:</i>	<i>Ανδριανή Παπαδοπούλου, Λάμπρος Μπαλτσιώτης Γρηγόρης Τσιούκας</i>

Δεκέμβριος 2006

Ζητήματα στεγαστικής αποκατάστασης παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Κατά την έρευνα σχετικών υποθέσεων, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει σειρά προβλημάτων που εμφανίζει το πρόγραμμα στεγαστικής αποκατάστασης των παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση, που υιοθετήθηκε μετά το 2000 και υλοποιείται έως σήμερα. Τα προβλήματα αυτά αγγίζουν χιλιάδες ομογενείς, τις οικογένειές τους, αλλά και τους πολίτες εκείνους που συναλλάχθηκαν μαζί τους συνάπτοντας συμβάσεις αγοραπωλησίας ακινήτου.

Πρώτο βασικό ζήτημα είναι η καθυστέρηση στην καταβολή των ποσών της κρατικής αρωγής λόγω μη επαρκούς χρηματοδότησης. Παράλληλα, αναδεικνύεται επίσης το ζήτημα κάποιων ομογενών, που έχουν προχωρήσει ήδη στη σύναψη συμβολαίων αγοραπωλησίας ακινήτου, τρέφοντας την λανθασμένη μεν αλλά καλόπιστη πεποίθηση ότι ήταν δικαιούχοι στεγαστικής συνδρομής. Και στις δύο περιπτώσεις οι ενδιαφερόμενοι αδυνατούν σήμερα να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους με συνέπεια να έχει δημιουργηθεί σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη γνωστοποίησε στα αρμόδια Υπουργεία τις διαπιστώσεις του, αναλογιζόμενος ότι η επίλυση των προβλημάτων αυτών αφενός εξυπηρετεί τον διακηρυγμένο από την Πολιτεία στόχο της ομαλής ένταξης μιας σημαντικής σε αριθμό και ευπαθούς πληθυσμιακής ομάδας στην ευρύτερη ελληνική κοινωνία, αφετέρου συντελεί στην εμπέδωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των ενδιαφερόμενων και της Πολιτείας.

α) Καταβολή κρατικής αρωγής σε παλιννοστούντες ομογενείς

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 9061/06.2.1/14-06-2006 έγγραφό του προς τους αρμόδιους Γενικούς Γραμματείς του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε το ζήτημα των καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην καταβολή του ποσού της κρατικής αρωγής προς τους δικαιούχους παλιννοστούντες ομογενείς, οι οποίοι έχουν λάβει δάνειο στο πλαίσιο του προγράμματος στεγαστικής τους αποκατάστασης δυνάμει του ν.2790/2000 και των οικείων Κ.Υ.Α. (σε ισχύ σήμερα η υπ' αριθμ. 14979/04 – ΦΕΚ 1510/Β/07.10.2004).

Στο εν λόγω έγγραφό του ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.1 της υπ' αριθμ. 14979/04 Κ.Υ.Α., η κρατική αρωγή «[...] καταβάλλεται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), άμεσα μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και με την προσκόμιση αυτής στην αρμόδια Υπηρεσία της Περιφέρειας».

Περαιτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη σημείωνε ότι, παρά τα ως άνω ισχύοντα, οι καθυστερήσεις στην καταβολή της δωρεάν κρατικής αρωγής αποτελούν πραγματικότητα, ενώ το εν λόγω πρόβλημα είχε απασχολήσει την Αρχή και στο παρελθόν. Εντός του 2005, μάλιστα, είχε υπάρξει και σχετική αλληλογραφία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., από την οποία προέκυπτε ζήτημα μη επαρκούς χρηματοδότησης των οικείων δράσεων.

Ενόψει των παραπάνω, και λαμβάνοντας υπόψη την κρισιμότητα του θέματος για σημαντικό αριθμό ενδιαφερόμενων, και τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που τείνουν να δημιουργηθούν εξαιτίας των επίμαχων καθυστερήσεων, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε εκ νέου από τις αρμόδιες αρχές να του γνωστοποιήσουν τυχόν εξέλιξη επί του θέματος.

Η Αρχή επανέλαβε, επίσης, την άποψή της σχετικά με την ανάγκη ορισμού συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση των προβλέψεων των οικείων ρυθμίσεων (βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 14778.2.1/25-10-2005 έγγραφο της Αρχής προς την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, το οποίο διαβιβάστηκε στις κεντρικές

υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.). Κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, τέτοιο χρονοδιάγραμμα, στο πλαίσιο και της αρχής της χρηστής διοίκησης, θα βοηθούσε, εκτός των άλλων, στην εμπέδωση κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης τόσο μεταξύ των συναλλαγέντων, όσο και μεταξύ αυτών και των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών.

Σε συνέχεια των ενεργειών του Συνηγόρου του Πολίτη, ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. απέστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. 15008/06/28-08-2006 απαντητικό του έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο:

«[...] 1. Το πρόβλημα που έχει ανακύψει με την καθυστέρηση στη χορήγηση της κρατικής αρωγής στους δικαιούχους οφείλεται στη σταδιακή χρηματοδότηση της ΣΑΕ 055 του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με τις δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η άμεση ικανοποίηση του συνόλου των σχετικών αιτημάτων των Περιφερειών Α και Β ζώνης για την καταβολή της κρατικής αρωγής.

2. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών εντός του 2006 πίστωσε εκ νέου δύο φορές τη ΣΑΕ 055 με 28.063.000 ευρώ συνολικά για την καταβολή της κρατικής αρωγής, τα οποία διατέθηκαν ως εξής στις εμπλεκόμενες Περιφέρειες:

- 16.000.000 ευρώ στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης
- 12.000.000 ευρώ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- 63.000 ευρώ στην Περιφέρεια Ηπείρου

3. Επισημαίνεται ότι για την καταβολή της κρατικής αρωγής στους ομογενείς τηρείται αυστηρά η σειρά προτεραιότητας, με βάση την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τους δικαιούχους.

4. Με δεδομένο ότι το σχετικό στεγαστικό πρόγραμμα του ν.2790/2000 για τους παλιννοστούντες ομογενείς βρίσκεται ακόμη εν εξελίξει και θα ολοκληρωθεί στα τέλη του 2007, εκτιμάται ότι και η καταβολή της δωρεάν κρατικής αρωγής στους δικαιούχους ομογενείς θα έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι τα τέλη του α' εξαμήνου του 2008».

Ενόψει των παραπάνω ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι η επίλυση του επίμαχου προβλήματος, του οποίου την ύπαρξη αναγνωρίζουν οι αρμόδιες αρχές, ανάγεται εν τέλει σε παραμέτρους που άπτονται της διαχείρισης της πολιτικής λειτουργίας (στάθμιση αναγκών και δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού). Ως εκ τούτου, και με δεδομένο ότι στην αρμοδιότητα της Αρχής «[...] δεν υπάγονται οι υπουργοί και υφυπουργοί ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας» (άρθρο 3 παρ.2 του ν.3094/2003 που ορίζει και οριοθετεί τις αρμοδιότητες της Αρχής), έκρινε ότι επί του παρόντος αδυνατεί να προβεί σε περαιτέρω ενέργειες διαμεσολάβησης.

Ωστόσο, εφόσον στο μέλλον υποβληθούν νέες αναφορές για το ίδιο ζήτημα, επιφυλάσσεται να ζητήσει, εάν το κρίνει αναγκαίο, εκ νέου ενημέρωση από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. για την πορεία υλοποίησης του προεκτιθέμενου χρονοδιαγράμματος ικανοποίησης των αιτημάτων καταβολής της δωρεάν κρατικής αρωγής στους δικαιούχους ομογενείς.

β) Στεγαστική αποκατάσταση παλιννοστούντων ομογενών

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5379/06.2.2/22-06-2006 έγγραφό του, ο Συνήγορος του Πολίτη γνωστοποίησε στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. (Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης) ότι το τελευταίο διάστημα έχει δεχτεί σειρά αναφορών που αναδεικνύουν το εξής πρόβλημα: αρκετοί ομογενείς από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., βασιζόμενοι στην λανθασμένη εντύπωση ότι τα αιτήματά τους προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για στεγαστική αποκατάσταση (στεγαστική συνδρομή) θα γίνονταν οπωσδήποτε δεκτά (χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο τέτοια εντύπωση να καλλιεργήθηκε ατύπως από τους εμπλεκόμενους τοπικούς φορείς), προχώρησαν, με μόνη την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και χωρίς να βεβαιωθούν για την

έγκριση των αιτημάτων τους, στη σύναψη συμβολαίων αγοραπωλησίας ακινήτων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν σήμερα να καταβάλουν το σχετικό τίμημα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά και το ισχύον νομικό πλαίσιο, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν διαπίστωσε, στις περιπτώσεις που ετέθησαν υπόψη του και αφορούσαν το συγκεκριμένο ζήτημα, συγκεκριμένη παραβίαση της νομιμότητας εκ μέρους των αρμόδιων υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, ήταν υποχρεωμένος να θέσει τις εν λόγω αναφορές στο αρχείο.

Ωστόσο, κατά τη διερεύνηση των αναφορών αυτών, και σύμφωνα με σχετικά έγγραφα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (λ.χ. έγγραφο υπ' αριθμ. πρωτ. 2428/29-03-2006), προέκυψε ότι το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., μαζί με τα συναρμόδια υπουργεία, προτίθεται να εξετάσει τη δυνατότητα εκπόνησης νέου προγράμματος στεγαστικής αποκατάστασης παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση των προβλημάτων των ομογενών που έχουν ήδη προβεί στη σύνταξη συμβολαίων αγοραπωλησίας ακινήτων.

Κατόπιν αυτών, και ενόψει των ερωτημάτων και αναφορών που υποβάλλονται σε αυτόν, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. να τον κρατήσουν ενήμερο για τυχόν σχετικές ενέργειές τους, καθώς και για τυχόν μελλοντικές αποφάσεις που θα κινούνται προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης του συγκεκριμένου ζητήματος.

Η εν λόγω ενέργεια του Συνήγορου του Πολίτη δεν έχει τον χαρακτήρα προώθησης συγκεκριμένης πρότασης, αλλά αναζήτησης ενημέρωσης εκ μέρους των αρμόδιων αρχών για την περίπτωση που υπάρξει κάποια θετική εξέλιξη επί του θέματος, προκειμένου να ενημερώσει με τη σειρά της τους ενδιαφερόμενους που απευθύνονται σε αυτόν.